

Ein landsuppgáva at granska í egnum tilfeingi

- Málið um havrannsóknarskipið liggur í andaleypi, nú meira enn nakrantíð, og tað av berum, politiskum kleyvarskapi. Tað heldur Torbjørn Jacobsen, fyrrverandi landsstýrismaður í fiskivinnumálum

Vilmund Jacobsen

Torbjørn Jacobsen ásannar, at tað leingi hevur verið greitt, at alstórir tørur er á, at føroyingar fáa ein avloysara fyri gamla Magnus Heinason.

Hann visir á, at beinanvegin, sum CHE-samgongan tók við í 2008, varð málið tik- ið upp, og peningur settur av til at projektera eitt nýtt havrannsóknarskip - við teirri greiðu ætlan, at skipið skuldi smíðast skjótast gjørligt.

– Dentur varð eisini lagdur á, at best var, um skipið kundi smíðast í Føroyum. Nú eru ár gingin, síðani detail-projekteringin var liðug, og kortini er einki hent. Málið liggur nú meira í andaleypi enn nakrantíð, og hetta er eftir mínum tykki av politiskum kleyvarskapi.

Ongar rannsóknir

Torbjørn Jacobsen heldur, at eitt samfelag sum hitt føroyska, ið er so ovurhonds tengt at tí, sum úr havinum kemur, hevur skyldu til at gera allar neyðugar vísindaligar rannsóknir.

– Magnus Heinason er nú í so ringum standi, at umframt at vera blivin ein ovurstór figgjarlig byrða, er tað bara ein spurningur um, nær klassafelagið missir tolið við landsstýrinum sum eigara og leggur skipið við alla.

Fyrrverandi landsstýrismaðurin visir á, at CHE-samgongan byrjaði beinanvegin at seta pening av til rannsóknarskip.

– Eitt av krøvunum, sum vit settu, tá vit samstarvaðu við minnilutasamgonguna, var eisini, at nú skuldi skil fáast á hesum máli. Peningur varð settur av og eyðmerktur til hesa bygging. Ein verklagslóg varð samtykt, har smíðast kundi fyri 200 miljónir krónur og í

- Alt annað enn, at landsstýrið smíðar havrannsóknarskipið, er skilaleyst, heldur Torbjørn Jacobsen, fyrrverandi landsstýrismaður í fiskivinnumálum

Mynd: Vilmund Jacobsen

figgjarkørmum, sum vórðu samtyktir á vári 2011, er øll figgingin komin til haldar. Men, eftir at hetta landsstýrið, sum nú situr, tók við, steðgaði málið fult og heilt upp. Íløguaætlanin er broytt soleiðis, at so at siga einki ljós sæst fyri nýggjum havrannsóknarskipi og sonevndu c-átekningarnar hava teir

tilvitað tikið av, soleiðis at nú er ikki eitt reytt oyra eftir til nakað sum helst hesum viðvíkjandi. Hetta kann ikki tulkast á annan hátt enn, at fiskivinnupolitikkurin hjá landsstýrinum í fiskirannsóknarmálum er, at ongar rannsóknir skulu gerast.

Landsuppgáva

Vit spurdu eisini Torbjørn Jacobsen, hvat hann heldur um, at privat feløg móguliga skulu smíða havrannsóknarskipið, sum nú er upp á tal. Men, hetta heldur hann lítið um.

– Tað er ein landsuppgáva at granska í egnum tilfeingi.

Vit eiga ein sera vælvirkandi rannsóknarstovn í Havstovuni, og fyri mær er tað óskiljandi, at Havstovan nú so bráðliga ikki skal umsita og reka hetta skipið, sum Føroya fólk - landsstýrið - eigur.

Fyrrverandi landsstýrismaðurin heldur, at vanligur fiskiskapur og rannsóknir vera vavd saman við ongum skili.

– Hóast hesi bæði segmentini liggja í sama høpi, so hava tey kortini ógvuliga lítið við hvørt annað at gera. Fiskiskapur eigur at vera kommersiellur, meðan fiski- og havrannsóknir hava eitt heilt annað og kent endamál. Tí er

tað umráðandi, at granskarar á Havstovuni stýra hesum parti - og sjálvandi í góðum dialogi við vinnuna.

Ein trygg íløga

Kristian Martin Rasmussen, reiðari í Klaksvík, hevur sagt seg sinnaðan at smíða føroyingum eitt nýtt havrannsóknarskip. Hvussu ljóðar tað í oyrunum á fyrrverandi landsstýrismanninum í fiskivinnumálum?

– Kristian Martin er ein skilamaður, og hann hevur dyggiliga prógvað sítt virðið sum fiski- og útgerðarmaður. Tá hann heldur seg til at fara undir hesa verkætlan,

er tað haraftrat eitt prógv um, at hann eisini er góður handilsmaður. At smíða eitt havrannsóknarskip fyri síðani at leiga tað út til tað almenna, man vera tryggasta íløgna, nakar yvirhøvur kann gera. Um hann figgjar íløgna sjálvur ella ikki, er líkamikið. Ein og hvør figgingarstovnur stendur bara og bíðar eftir móguleikanum at figgja eina slíka verkætlan, har ein 25-30 ára langur sáttmáli við ein almennan myndugleika er fast knýttur at verkætlanini.

Torbjørn visir á, at ein slíkur sáttmáli sjálvsagt fer at geva reiðaranum ein beran vinning á eini 10-20% um árið. Annars er sáttmálin meiningisleysur fyri íleggjaran.

– Frægari íløga kann neyvnan gerast, og samstundis hevur tú fingið eitt eyka bein at standa á. Í hesum samanhangi er tað beinleiðis komiskt at hoyra Jacob Vestergard siga, at onkur privatur hevur sagt seg vilja “hjálpa” landsstýrinum at smíða eitt nýtt havrannsóknarskip, sigur hann.

Annað er skilaleyst

Torbjørn Jacobsen heldur, at alt annað enn, at landsstýrið smíðar skipið, er skilaleyst.

– Eiga føroyingar ikki ráðini at smíða og figgja eitt nýtt havrannsóknarskip, hava vit ikki ráð til nakað sum helst. Verkætlanin er liðug, og klárt er at smíða. Ætlaða skipið er hóskaði til alt vanligt rannsóknararbeiði, men fyri at rakstrar-kostnaðurin kann haldast á einum rímligum støði, er skipið projekterað til eina stódd, sum kanska ikki røkkur til tær mest ekstremu royndirnar, men har ber til, sum Jákup Jacobsen - Dunga Jákup - visir á í Sosialinum í vikuskiftinum, at leiga eitt uppsjóvarskip í stytri tíðarskeið - fyri at gera neyðugu royndirnar, sigur fyrrverandi landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum.

Fiskivinnupolitikkurin hjá landsstýrinum er, at ongar havrannsóknir skulu gerast